

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ

«Ίδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου»
(Ίωάν. α' 29)

● ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ●
Όργανο ὁμωνύμου Συλλόγου
Χριστοκοπίδου 12, 105 54 - Ἀθήνα
www.ioannisvaptistis.gr

Τηλέφωνα:
2103212713 - 2103212107
e-mail: info@ioannisvaptistis.gr

● ΕΤΟΣ 61ο - ΤΕΥΧΟΣ 643 ●
● ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2018 ●

● «Ίδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου» (Ίωάν. α' 29) ●

Ὁ λόγος τῆς Γραφῆς

Σέ ἀργία

Ἀνασθῆτε νά ὑπάρχη μηχανή παραγωγῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, πού νά μπορῆ νά καλύπτει τίς ἀνάγκες μιᾶς ὀλόκληρης χώρας, καί ὅμως ἡ μηχανή αὐτή νά βρίσκεται σέ παροπλισμό! Ἀποτέλεσμα; Οἱ κάτοικοι προσπαθοῦν νά φωτισθοῦν μέ καπνιζόμενα δαδιά. Δέν θά εἶναι ἔνοχοι, σέ μία τέτοια περίπτωση, ἐκεῖνοι πού πεισματικά κρατοῦν σέ παροπλισμό τήν τόσο ἀναγκαῖα μηχανή;

Ἡ Ἁγία Γραφή εἶναι ἡ δύναμις, πού μπορεῖ νά φωτίσει ὄχι μία πόλι, ὄχι μία χώρα, ἀλλ' ὀλόκληρη τήν οἰκουμένη. Μπορεῖ νά φωτίσει ἠθικά, κοινωνικά, πνευματικά, θεολογικά. Καί ὅμως! Τήν κρατοῦν σέ παροπλισμό, ὅσοι θά ἔπρεπε νά τήν χειρίζονται καί νά τήν προσφέρουν. Ἔτσι καταδικάζουν τό λαό τοῦ Θεοῦ, νά ζῆ, στή μεγάλη του πλειονότητα, μέ καπνιζόμενα δαδιά ἰδεολογιῶν ἢ θρησκευτικῆς τυπολατρίας.

Καί ὄχι ἀπλῶς «ἀργεῖ» σήμερα τό Εὐαγγέλιο, ἀλλά καί περιφρονεῖται!

● Ἄνθρωποι, πού δέν γνωρίζουν τό περιεχόμενό του, πού οὔτε ἀπό περιέργεια τό ἔχουν ξεφυλλίσει, μέ μία μονοκονδυλιά τό ἀπορρίπτουν.

● Ἄνθρωποι, πού δέν ἀγάπησαν τό Εὐαγγέλιο, μιλάνε εἰρωνικά καί ὑποτιμητικά γι' αὐτό.

● Ἄνθρωποι, πού ποτέ δέν γεύτηκαν τή γλυκύτητα τῶν λόγων τῆς Ἁγίας Γραφῆς, συνιστοῦν στούς ἀνθρώπους νά γεύονται ἄλλες τροφές καί ὄχι τήν καθαρῆ καί ὑγιεινῆ τροφή τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Τραγική ἢ σύγχρονη πρακτική:

□ Ὅχι στήν ὑγιεινῆ τροφή τῆς Γραφῆς! Naί στή σάπια τροφή τῶν ἰδεῶν τοῦ κόσμου!

□ Ὅχι στόν «ἄρτον ἡμῶν τόν ἐπιούσιον» (Ματθ. στ' 11) τῆς Γραφῆς! Naί στά ἄχυρα τῆς οἰασδήποτε θρησκευτικῆς λατρίας!

□ Ὅχι στή φανέρωσι τοῦ Θεοῦ (Τίτ. α' 3)! Naί στά «ἐντάματα» τῶν ἀνθρώπων (Ματθ. ιε' 9)!

Κατηγορείται ἡ Γραφή

Ἡ Ἁγία Γραφή, ἀπό εὐεργέτης ἔγινε κατηγοροῦμενος. Καί αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη ν' ἀπολογηθῆ. Διότι, ἂν μὲ τὴν ἀπολογία τῆς ἀποδειχθῆ ἡ ἀθώωτητά τῆς καὶ ἡ εὐεργετικότητά τῆς, ἂν ἀπελευθερωθῆ ἀπὸ τὰ δεσμά, πού τὴν κρατᾶνε κλεισμένη, ἂν βγῆ μέσα ἀπὸ τὰ μπαούλα, ἂν κατεβῆ ἀπὸ τίς βιβλιοθήκες ἢ καὶ τὰ εἰκονοστάσια, καὶ μπῆ στὴν καθημερινή μας ζωὴ, τότε ὑπάρχει σοβαρὴ πιθανότητα, ἡ ἀγριότητα τοῦ σύγχρονου κόσμου νὰ μεταμορφωθῆ σὲ ἀγιότητα.

Μοναδικὴ ἐλπίδα ἀλλαγῆς, μεταμορφώσεως τοῦ κόσμου, εἶναι τὸ μπόλιασμα τοῦ μέ τὴν Ἁγία Γραφή, ὅπως φυσικά τὴν ἐρμηνεύουν οἱ θεοφόροι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας.

● Διαμαρτύρεται ἡ Γραφή γιὰ ὅσους δέν ἀφήνουν τοὺς ἄλλους νὰ πιάνουν στὰ χέρια τους τὸ Βιβλίον τοῦ Θεοῦ.

Δέν ἀναφερόμαστε σ' ἐκείνους, πού ἀνοικτὰ εἶναι πολέμοι τῆς Γραφῆς, δηλαδή, στοὺς ἀθέους καὶ ἀπίστους, πού εἰρωνεύονται, ὅταν βλέπουν χριστιανούς νὰ μελετοῦν τὴ Γραφή, πού καίνε τὸ ἱερό Βιβλίον, πού ἀπαγορεύουν διὰ νόμου (σὲ ἄθεα ὀλοκληρωτικὰ καθεστῶτα) τὴ διάδοσί του.

Ἄναφερόμαστε σὲ «ὀρθοδόξους», πού ἀμέσως ἢ ἐμμέσως στέκουν ἐμπόδιο στὴ μελέτη τῆς Γραφῆς. Τί ὑποστηρίζουν οἱ «ὀρθόδοξοι» αὐτοὶ κύκλοι, ἢ μᾶλλον οἱ «ψευδοορθόδοξοι»;

● Λένε, ὅτι οἱ ὀρθόδοξοι μόνο λειτουργικά ἐπιτρέπεται ν' ἀκοῦνε τὰ ἀγιογραφικά ἀναγνώσματα!

● Λένε, ὅτι τὰ ἀγιογραφικά ἀναγνώσματα, τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ὁ Ἀπόστολος, πρέπει νὰ ψάλλωνται! Ἄς μὴ καταλαβαίνουν τὰ νοήματα οἱ ἐκκλησιαζόμενοι. Ἄρκει πού βρίσκονται μέσα στό λειτουργικὸ χῶρον τῆς ὀρθοδόξου λατρείας!...

● Λένε, ὅτι ἡ λατρεία δέν εἶναι ὑπόθεσις νοηματικῆ, ἀλλὰ μόνο βιωματικῆ!

● Λένε, ὅτι ἡ μελέτη τῆς Γραφῆς στὰ σπίτια εἶναι προτεσταντικὸ φαινόμενο. Μόνο Προτεστάντες καὶ Χιλιαστές μιλάνε συνεχῶς γιὰ τὴ Βίβλο!

● Λένε, ὅτι οἱ λεγόμενοι Κύκλοι μελέτης τῆς Ἁγίας Γραφῆς, μέ κυκλάρχες καὶ εὐσεβεῖς καὶ καταρτισμένους λαϊκούς, δέν βρίσκονται στὴν ὀρθόδοξο παράδοσι!

Αὐτὰ καὶ ἄλλα παρόμοια λέγονται ἐπίσημα. Καὶ πολλοὶ κληρικοί, ἐπηρεασμένοι ἀπ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα, δέν καλλιεργοῦν καὶ δέν ἐνθαρρύνουν καθόλου τὴ μελέτη τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Προτιμοῦν νὰ μιλάνε στοὺς χριστιανούς γιὰ ἄλλα θέματα, συναξαριακῆς καὶ λειτουργικῆς ὑφῆς, παρὰ νὰ ἐρμηνεύουν τὴν Ἁγία Γραφή. Προτιμοῦν νὰ τελοῦν μιὰ Παράκλησι τῆς Παναγίας, παρὰ νὰ ἐντυφοῦν στό θεόπνευστο λόγο τοῦ Θεοῦ!

Φυσικά, καλὰ εἶναι καὶ τὰ θέματα αὐτά. Πρώτιστο ὅμως καὶ ὕψιστο καὶ σωτηριῶδες εἶναι ἡ μελέτη καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν λόγων τῆς Γραφῆς.

Ποιὸ τὸ κίνητρο τῶν θεωριῶν αὐτῶν ἐναντίον τῆς Ἀγιογραφικῆς μελέτης;

● Κυρίως ἡ ἐμπάθεια πρὸς τίς Ὀρθόδοξες Ἱεραποστολικές Ἀδελφότητες, πού ἐργάζονται φιλότιμα γιὰ τὴ διάδοσι τῆς Γραφῆς καὶ τὴ σωστὴ τῆς ἐρμηνεία.

Προκειμένου νὰ ἱκανοποιήσουν τὸ πάθος τους αὐτό, τὸ «ἀντιοργανωσιακὸ πάθος», καταδικάζουν σὲ πνευματικὴ λιμοκτονία τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ.

Πηγὴ καὶ δίψα

Οἱ συνέπειες γιὰ τοὺς ἀνθρώπους, πού δέν θέλουν νὰ ἔχουν ἐπαφὴ μὲ τὴ Γραφή, εἶναι τραγικές.

● Ἡ πηγὴ οὔτε ὠφελεῖται οὔτε ζημιώνεται ἀπὸ τὴν προσέλευσι ἢ μὴ τῶν διψασμένων. Εἶναι ὅμως τραγικὸ γιὰ τὸ διψασμένο, νὰ πεθαίνη ἀπὸ τὴ δίψα, ἐνῶ δίπλα του τρέχει πηγὴ μὲ κρυστάλλινον καὶ πεντακάθαρον νερό. Καὶ τὸ ἀκόμα τραγικώτερον εἶναι, νὰ ρεῖ πηγὴ μὲ γάργαρα

νερό, και ό διψασμένος να προτιμά τό βουρκο του πίο πέρα αυλακιού!

● Διψασμένος ό κάθε άνθρωπος. Φλέγεται άπ' τή φωτιά τής άμαρτίας και θέλει να τή σβήση. Άλλά ταυτόχρονα ποθει να μάθη τήν άλήθεια και ν' απολαύση τή χαρά τής σωτηρίας. Ή πηγή, πού τόν ξεδιψά, είναι ή Άγία Γραφή.

Λέει ό ιερός Χρυσόστομος: «Μένωμεν έν τή άναγνώσει τών Γραφών. Καθάπερ γάρ οί πηγής παρακαθήμενοι και τής αύρας εκείνης απολαμβάνουτες και καύσωνος έπικειμένου τήν όψιν συνεχώς έπικλύζοντες, αποκρούονται τό πνίγος τοίς νάμασι και δίψους διενοχλούντος ραδίως ίώνται τό πάθος, έγγύθεν τό φάρμακον άπό τής πηγής έχοντες, ούτως ό παρά τήν πηγήν τών θείων Γραφών παρακαθήμενος, καν έπιθυμίας άτόπου φλόγα διενοχλούσαν ίδη, ραδίως άπό τών ίαμάτων εκείνων τήν ψυχήν αποκλύσας άπεκρούσατο τήν φλόγα. Καν όργή διακαής ένοχλή, τήν καρδιάν καθάπερ λέβητα ύποκαιόμενον αναβράσσοισα, μικρόν του νάματος έπιστάξας, εύθώς κατέστειλε του πάθους τήν άναίσχυνητιάν. Και έκ πάντων τών πονηρών λογισμών, ώσπερ έκ μέσης φλογός έξαρπάζει, τήν ψυχήν ή τών θείων Γραφών άνάγνωσις» (Ε.Π.Ε. 26,278).

Μετάφρασις: Άς έπιμένουμε στην άνάγνωσι τών Γραφών. Έκείνοι, πού κάθονται κοντά στην πηγή και απολαμβάνουν τή δροσερή της αύρα, κι όταν πλησιάζη ό καύσωνας, δέν δυσχεραίνονται, πίνουν νερό και βρέχουν συνεχώς τό πρόσωπό τους. Κι όταν ένοχλούνται άπ' τή δίψα, εύκολα ικανοποιούνται. Φάρμακό τους ή πηγή. Κι αυτός, πού βρίσκεται στην πηγή τών Άγίων Γραφών, κι αν τόν ένοχλή ή φλόγα παράλογης έπιθυμίας, εύκολα απαλλάσσεται, πλένοντας τήν ψυχή του με τά θεία νάματα. Κι αν τόν ένοχλή ή δυνατή όργή, πού κάνει τήν καρδιά του να βράζει σαν καζάνι πάνω σε φωτιά, μόλις αποστάξη στην καρδιά του λίγο νερό άπό τίς Γραφές, άμέσως συγκρατείται

άπό τό άναίσχυνο πάθος. Κι άπό όλες τίς κακές σκέψεις, σαν μέσα άπ' τή φλόγα τής φωτιάς, αρπάζει και σώζει τήν ψυχή ή άνάγνωσις τών θείων Γραφών.

Άκούγεται ίσως παράξενα ή περιφρόνησις τών ανθρώπων προς τήν πηγή τής ζωής, τήν Άγία Γραφή.

● Είναι φοβερό να φλογίζεται κανείς άπ' τή φωτιά του κακού και να μη χρησιμοποιή τό νερό τής Γραφής να σβήση τή φλόγα. Να διψάη, και να μην άπλώη τά χέρια να ρουφήξη άπ' τό άθάνατο νερό τής Γραφής. Να μην άκούη τόν Προφήτη: «Άντλήσατε ύδωρ μετ' εύφροσύνης» (Ήσ. ια' 3).

● Είναι φοβερό να νομίζη κανείς, ότι είναι χριστιανός όρθόδοξος χωρίς να διαβάζη τήν Άγία Γραφή!

Άγνοια Γραφής σημαίνει άγνοια Χριστου. Τό λέει ό ίδιος ό Χριστός: «Έρευνάτε τάς Γραφάς, ότι ύμεις δοκείτε έν αύταις ζωήν αιώνιον έχειν και εκκείναι είσιν αι μαρτυρούσαι περί έμου» (Ίωάν. ε' 39).

Άλλά για τίς φοβερές συνέπειες άπό τήν άγνοια τής Γραφής ύπεύθυνοι είναι περισσότερο κάποιοι άλλοι, προς τούς όποιους άπευθύνει τή διαμαρτυρία της ή Γραφή.

Πρόσχωμεν τή άναγνώσει

Λιμοκτονία είναι ή μη καθημερινή μελέτη τής Γραφής.

● Πού τό είδαν γραμμένο, ότι ή Γραφή είναι μόνο για τή λειτουργική χρήσι; Βεβαίως είναι και για τή λατρεία μας. Και δέ νοείται άκολουθία στην Όρθόδοξη Έκκλησία χωρίς άγιολογική περικοπή. Όλα μπορεί να λείπουν πάνω άπό τήν Άγία Τράπεζα.

□ Δύο είναι άπολύτως αναγκαία: Τό Εύαγγέλιο και τό Άγιο Ποτήριο.

□ Δύο είναι και τά κέντρα του Όρθόδοξου Ναού: Η Άγία Τράπεζα και ό Άμβωνας.

□ Δύο φορές εισοδεύεται ό Χριστός στη Λειτουργία. Τή μία με τό Εύαγγέ-

λιο, για να διδάξει. Τήν ἄλλη μέ τά πρὸς ἁγιασμόν τίμια Δῶρα, για να θυσιασθῆ καὶ νά Τόν κοινωνήσουμε. Εἶναι οἱ λεγόμενες Μικρή καὶ Μεγάλη Εἴσοδος

• Ἡ Ἁγία Γραφή δέν ὑπάρχει μόνο για τίς ἱερές ἀκολουθίες, πού ἄλλωστε ὁ «κοσμικός» (ἐν ἀντιθέσει μέ τό μοναχό) χριστιανός δέν τίς παρακολουθεῖ καθημερινά. Καθημερινά ὁμως μπορεῖ νά μελετᾶ στό σπίτι του τήν Ἁγία Γραφή.

Μπορεῖ καί πρέπει. Ἄν δέν διαβάξῃ Γραφή, ἀποκλείεται νά σωθῆ. Γνωστός ὁ σχετικός Χρυσόστομικός λόγος: «*Ἀδύνατον σωθῆναι ἄνευ τῆς τῶν Γραφῶν ἀναγνώσεως*».

Ἵσοι ὑποστηρίζουν, ὅτι μονάχα στό Ναό πρέπει ν' ἀναγινώσκειται ἡ Ἁγία Γραφή καί πουθενά ἄλλοῦ, ἄς πάρουν τήν ἀπάντησι ἀπό τόν κατ'ἐξοχήν ἐραστή τῆς Γραφῆς, τόν ἱερό Χρυσόστομο: «*Προσέχωμεν τῇ ἀναγνώσει, μή τὰς δύο μόνον ταύτας ὥρας (οὐ γάρ ἀρκεῖ ἡμῖν εἰς ἀσφάλειαν ἡ ψιλή αὕτη ἀκρόασις), ἀλλά διηνεκῶς. Καί ἕκαστος οἴκαδε ἀναχωρήσας τά Βιβλία μετά χεῖρας λαμβανέτω, καί τῶν εἰρημένων ἐπερχέσθω τά νοήματα, εἴ γε μέλλῃ διηνεκῆ καί ἀρκοῦσαν ἔχειν τήν ἀπό τῆς Γραφῆς ὠφέλειαν*» (Ε.Π.Ε. 26,280). Μετά φρασσις: Ἵς προσέχουμε τήν ἀνάγνωσι τῆς Γραφῆς, ὄχι μόνο τίς δύο ὥρες τῆς λατρείας. Δέν ἀρκεῖ για ἀσφάλειά μας ἡ ἀπλή αὕτη ἀκρόασις. Ἵς μελετᾶμε διαρκῶς. Καί καθένας, ὅταν ἐπιστρέφῃ σπίτι του, ἄς παίρῃ στά χέρια του τά ἱερά Βιβλία καί ἄς ἐξετάξῃ μέ προσοχή τά νοήματά τους. Κι αὐτό, ἄν φυσικά θέλῃ νά ἔχῃ διαρκῆ καί ἀφθονή τήν ὠφέλεια ἀπό τῆ Γραφή.

• Μήπως θά κατηγορήσουμε καί τόν ἅγιο Ἰωάννη τό Χρυσόστομο για... προτεσταντισμό ἢ χιλιασμό; Ἐπί τέλους, ἐπειδή διαβάζουν τῆ Γραφή οἱ Προτεστάντες καί οἱ Χιλιαστές, δέν πρέπει νά τήν διαβάζουν οἱ Ὀρθόδοξοι;

Μέ μιά τέτοια λογική, ἀφοῦ ἀναπνέουν οἱ Προτεστάντες, ἄς μήν ἀναπνέουμε ἐμεῖς οἱ Ὀρθόδοξοι! Ἐφ' ὅσον τῶνε

ψωμί οἱ Προτεστάντες, ἄς μή τῶμε ψωμί οἱ Ὀρθόδοξοι!

Ἀναγκαία ἡ Γραφή

Ἡ Γραφή εἶναι ἀπόλυτα ἀναγκαία, ὅπως ἡ ἀναπνοή, ὅπως τό ψωμί.

• Ἀκριβῶς ἐπειδή διαβάζουν οἱ Προτεστάντες καί οἱ Χιλιαστές τῆ Γραφή, γι' αὐτό πρέπει οἱ Ὀρθόδοξοι (πρῶτοι αὐτοί) νά μελετοῦν τῆ Γραφή, για νά μή γίνουν Προτεστάντες ἢ Χιλιαστές ἢ καί ἄθεοι.

• Ὅσοι ἰσχυρίζονται ὅτι οἱ Ὀρθόδοξοι δέν πρέπει νά διαβάζουν Γραφή, αὐτοί εἶναι οἱ καλύτεροι «νεροκουβαλητές» τῶν Προτεσταντῶν καί τῶν Χιλιαστῶν. Ὀρθόδοξοι χωρίς γνώσι τῆς Γραφῆς εἶναι ἡ εὐκόλη λεία τῶν αἰρετικῶν.

Εἶναι δέ πρὸς αἰσχος ἡμῶν τῶν Ὀρθόδοξων τό ὅτι, ὅταν δοῦν κάποιον νά διαβάξῃ Γραφή, λένε ἀμέσως: «*Αὐτός εἶναι ἢ Χιλιαστής ἢ Προτεστάντης*»! Εἶναι ντροπή μας νά διαβάζουν τῆ Γραφή ἐκεῖνοι, πού τήν παρερμηνεύουν, καί νά μή τῆ διαβάζουμε ἐμεῖς, πού ἔχουμε τῆ σωστή ἐρμηνεία τῆς Γραφῆς, μέ κανόνες καί χειραγωγούς στήν Ἀγιογραφική μας μελέτη τούς ἁγίους καί θεοφόρους Πατέρες.

Δέν θά ἐπιμεινουμε ἐδῶ πολύ στόν τρόπο, πού λέγονται οἱ Ἀγιογραφικές περικοπές τήν ὥρα τῆς λατρείας. Ὑπάρχουν, πάντως, μερικά κρίσιμα ἐρωτήματα:

• Γιατί ὀνομάζονται «Ἀναγνώσματα» τό Εὐαγγέλιο, ὁ Ἀπόστολος, οἱ Προφητεῖες, τό Ψαλτήρι;

• Γιατί οἱ Προφητεῖες καί τό Ψαλτήρι ν' ἀναγινώσκονται, ἐνῶ ὁ Ἀπόστολος καί τό Εὐαγγέλιο νά κατανοοῦν τραγούδι;

• Ποιός ἱκανοποιεῖται μέ τό ψάλσιμο τοῦ Ἀποστόλου καί τοῦ Εὐαγγελίου; Ἡ πνευματική δίψα τοῦ λαοῦ ἢ ὁ μουσικός καί φωνητικός ἐγωϊσμός τοῦ ψάλτη καί τοῦ ἱερέως;

• Καί ἄν ἡ λατρεία μας εἶναι μόνο μυστηριακή καί βιωματική(;) καί ὄχι

καί νοηματική, τότε πῶς ἐξηγείται ὁ λόγος τοῦ ἀποστόλου Παύλου: «*Προσεύξομαι τῷ πνεύματι, προσεύξομαι δέ καί τῷ νοῖ*» (Α' Κορ. ιδ' 15);

• Ἄν ἡ λατρεία μας θέλουμε νά εἶναι ἀκαταλαβίστικη, τότε γιατί δέν διαγράφουμε ὁλόκληρο τό 14ο κεφάλαιο τῆς Α' πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολῆς τοῦ Παύλου;

Μήπως ὅλες οἱ παραπάνω θεωρίες ἐξυπηρετοῦν θαυμάσια τό ἔργο τοῦ Διαβόλου, πού ἀκριβῶς αὐτό θέλει: Ν' ἀπομακρύνῃ τελικά τούς πιστούς ἀπό τήν Ἁγία Γραφή καί ἀπό τή θεία Εὐχαριστία;

Πῶς, λοιπόν, νά μή διαμαρτύρεται ἡ Ἁγία Γραφή γιά ὄσους, ἐν ὀνόματι μάλιστα κάποιας «ὀρθοδόξου παραδόσεως» (πού τήν βρῆκαν;), γίνονται ἐμπόδιο στό νά πλησιάσουν οἱ ἄνθρωποι τήν Ἁγία Γραφή, στό νά πλησιάσουν, δηλαδή, τόν Ἰησοῦ Χριστό, τό Σωτήρα καί Λυτρωτή μας;

Ἄρχιμ. Δανιήλ Γ. Ἀεράκη

Μαέστρος ὁμολογητής

† Δημήτριος Κανάρης

Στίς 13 Σεπτεμβρίου 2018 ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ πιστός συνεργάτης τῆς Ἐκκλησίας, βιολόγος ἐπιστήμων, χαρισματικός μουσικός, συνθέτης καί μαέστρος, διευθυντής παιδικῶν κυρίως χορωδιῶν, ὁ Δημήτριος Κανάρης.

Ἐργάστηκε ἐπί πολλά χρόνια στόν ἱ. Ναό Ἁγίου Εὐθυμίου Κερατσινίου. Ἰδίως ἐπί τῶν ἡμερῶν τοῦ μακαριστοῦ σπουδαίου Μητροπολίτου Νικαίας Γεωργίου (Παυλίδη) τό ἀστέρι τοῦ μουσικοῦ Κανάρη ἔλαμψε. Ἡ μουσική ἔγινε μέσο ἱεραποστολῆς, χαρᾶς, κατηχήσεως, ἐκκλησιαστικῆς καί πνευματικῆς ζωῆς.

Ἡ ἐξόδιος ἀκολουθία ἐψάλη στίς 14 Σεπτ. στόν Ἁγιο Εὐθύμιο Κερατσινίου.

Πολλοί κληρικοί καί πλῆθος λαοῦ κατέκλυσαν τό Ναό. Προέστη καί μίλησε ὁ ἱεροκῆρυξ τῆς Μητροπ. Νικαίας π. Δανιήλ Ἀεράκης. Μεταξύ ἄλλων εἶπε:

• Ὁ μακαριστός Δημήτριος Κανάρης προσέφερε ὡς μουσικός. Οἱ παιδικές του χορωδίες κάποτε ἦσαν τό στολίδι τῆς καθόλου Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας. Τώρα προσεκολλήθη στή χορωδία τῶν ἀγγέλων, ὅπου κανένα φάλτσο δέν συμβαίνει.

• Ἦταν καί ἐπιστήμων βιολόγος. Καί διά μέσου τοῦ ἠλεκτρονικοῦ ταχυδρομείου καθημερινά ἔδινε τή μαρτυρία τῆς πίστεως. Ἦταν ἓνα ἀπολογητής καί ὁμολογητής.

Ἡμερολόγιο 2019

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2019

“ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ”

Κυκλοφορεῖ τό ἡμερολόγιο τοῦ Συλλόγου μας γιά τό ἔτος 2019. Ἀφιερωμένο στήν Ἀθάνατη Ψυχή. Τιμᾶται 1 εὐρώ. Γιά περισσότερα (πάνω ἀπό 50) γίνεται ἔκπτωσης 30%.

Τηλ.: 2103212713-2109765440.

«Υπάρχει ζωή πριν από το θάνατο;»

Ἡ ἀνοησία τῆς ζωῆς χωρίς τὴν Ἀνάστασι

1. Τί εἶναι Ζωή;

Ὅταν πρό καιροῦ βρέθηκε στὴν Ἑλλάδα ὁ διασημότερος -σήμερα- κήρυκας τῆς ἀθείας, ὁ βρετανός “ἐπιστήμονας” καὶ συγγραφέας Ρίτσαρντ Ντόκινς, ἓνας Ἕλληνας δημοσιογράφος τοῦ πῆρε συνέντευξη. Κάποια στιγμή, πού ὁ (ἐντός μᾶλλον παρά ἐκτός εἰσαγωγικῶν) “ἐπιστήμονας” προσπαθοῦσε νά ὀρίσει τί εἶναι “ζωή”, ὁ πατριώτης μας τόν “βοήθησε” (τρομάρα του!) μέ τὴν ἐρώτηση: —Ὁ Καζαντζάκης ἔχει γράψει: «Ἐρχόμαστε ἀπὸ μιά σκοτεινὴ ἄβυσσο καὶ καταλήγουμε σέ μιά σκοτεινὴ ἄβυσσο. Τό μεταξὺ φωτεινὸ διάστημα τό λέμε “ζωή”». Συμφωνεῖτε μέ αὐτόν τόν ὀρισμὸ τῆς “ζωῆς”;

Ὁ Ντόκινς (“βροῆκε ὁ γύφτος τῆ γενιά του”) συμφώνησε ἐνθουσιασμένος:

—Εἶναι μιά πρόταση μέ ὀλοφάνερη τὴν ἀλήθεια μέσα της, εἶπε. Σίγουρα ἔπειτα ἀπὸ αὐτὴ τὴν ζωὴ δέν ὑπάρχει ἀπολύτως τίποτε!...

Πολύ... ἐπιστημονικός ὁ Ντόκινς! Ἄν μάλιστα πῆρε ἐπιστημονικό συνεργάτη τόν Καζαντζάκη, τότε... πρόκοψε! Τελικά, γιὰ νά μὴ τούς... ἀδικοῦμε, ὁ ἓνας “ἔντυσε” τό μηδενισμό του μέ δῆθεν ἐπιστημονικό ἔνδυμα, ἐνῶ ὁ ἄλλος μέ λογοτεχνικό ἔνδυμα, ὅπερ καὶ πῶ... πιασάρικο!

Πάντως ἂν ἡ ζωὴ εἶναι ἓνα φωτεινὸ διαλειμματάκι ἀνάμεσα σέ δυὸ σκοτεινὲς ἀβύσσους, τότε μᾶλλον δέν ἀξίζει νά τό συζητᾶμε τό πρᾶγμα! Ἄν μάλιστα, ὅπως λένε καὶ οἱ φίλοι μας οἱ ἀναρχικοί, “ἀπὸ τὰ 17 εἶμαστε... πεθαμένοι, καὶ στά ἑβδομήντα ἀπλῶς γίνεται ἡ κηδεῖά μας”, τότε ἄς κλείσουμε τό θέμα μέ τό τραγουδάκι “σέ τί κόσμο, μπαμπᾶ, μέ ἔχεις φέρεῖ νά ζήσω.... ἐπιστρέφεται πίσω!...”. Καὶ τελειώσαμε!

Ἄς ἀφήσουμε ἄλλους νά κρίνουν τὴν ἐπιστημονικότητα τέτοιων βαρύγδουπων ἀποφάνσεων σάν τοῦ Ντόκινς· καὶ ἄς περάσουμε σέ κάποιον ἄλλον παγκόσμια ἀναγνωρισμένο (χωρὶς ἐπὶ τέλους εἰσαγωγικά) ἐπιστήμονα. Πρόκειται γιὰ τόν ἀμερικανό Francis Collins, γενετιστὴ, βιολόγο καὶ γιατρό, διευθυντὴ τοῦ Σχεδίου Ἀνθρωπίνου Γονιδιώματος, ὁ ὁποῖος τό 2000 παρουσίασε ἀπὸ τόν Λευκὸ Οἶκο δίπλα στόν πρόεδρο Κλίντον τὴν ὀλοκληρωμένη ἀποκρυπτογράφηση τοῦ DNA.

Ὁ Collins, στό ὑπέροχο βιβλίο του “Ἡ γλῶσσα τοῦ Θεοῦ” ὁμολογεῖ, ὅτι γιὰ εἰκοσιέξι χρόνια ἦταν ἀγνωστικιστής. Καὶ μέ εἰλικρίνεια παραδέχεται, ὅτι ὁ ἀγνωστικισμός του (ὅπως φυσικά συμβαίνει καὶ μέ πολλοὺς ἄλλους) ἦταν μιά ὠραία πρόφαση, γιὰ νά ἀποφύγει τόν μπελά νά μελετήσῃ ἐπιχειρήματα, πού ἔνωθε κάποτε νά τόν... στριμώχνουν στὴ γωνιά. Λέει χαρακτηριστικά:

«Ἡ δήλωσή μου “δέν ξέρω ἂν ὑπάρχει Θεός”, στὴν πραγματικότητα σημαίνει “ΔΕΝ ΘΕΛΩ νά ξέρω ἂν ὑπάρχει Θεός”. Μοῦ ἦταν πῶ βολικό νά ἀγνοῶ τὴν ἀνάγκη, νά δίνω λόγο σέ κάποιον Θεό. Ἔτσι ἐφάρμοζα ἓνα τρόπο σκέψης καὶ συμπεριφορᾶς, πού ὁ διακεκριμένος χριστιανὸς συγγραφέας C. S. Lewis τόν ὀνομάζει “ἐκούσια τυφλότητα”»!

Ἡ ζωντανὴ πίστη μιᾶς ἡλικιωμένης ἀσθενοῦς σέ τελικό στάδιο, πού ὑπέφερε ὄχι μόνο ἀγόγγυστα, ἀλλὰ καὶ δοξολογώντας τόν Θεό, τόν ἔκανε νά σιχαθῇ τὴν “ἐκούσια τυφλότητα” του καὶ νά ἀνοίξῃ τὰ μάτια του σέ μιά ἀπροκατάληπτη ἔρευνα γιὰ τὴν ἀλήθεια. Εἶδε μιά γυναίκα νά εἶναι στά πρόθυρα τοῦ θανάτου, νά βρῖσκεται -κατὰ τὴν μέχρι τότε κοσμοθεωρία του- στό χεῖλος τοῦ μηδενός, καὶ νά ζῆ τὴν σχέση της μέ τόν

Ἀναστάντα Ἰησοῦ Χριστό ὄχι ἀπλῶς σάν προσδοκία, ἀλλά σάν χειροπιαστή πραγματικότητα.

Μιά μέρα ἡ γυναίκα τοῦ εἶπε: “Προφανῶς κι ἐσεῖς πιστεύετε στὸν Θεό”. “Πρώτη φορά στὴν ζωὴ μου”, λέει ὁ Collins, “κοκκίνησα μπροστά σέ μιά ἀγράμματη γυναίκα. Τό μόνο πού κατάφερα νά τραυλίσω ἦταν: Ἐν εἶμαι ἀπόλυτα σίγουρος’... Μά καλά, δέν ἤμουν ἀπιστήμονας; Μπορεῖ ἓνας σοβαρός ἐπιστήμονας νά βγάξει συμπεράσματα χωρίς νά ἐξετάζει τὰ δεδομένα; Μποροῦσε νά ὑπάρχει πιό σπουδαῖο ἐρώτημα γιά ὅλη τὴν ἀνθρώπινη ὑπαρξή, ἀπό τό ἂν ὑπάρχει Θεός; Ποιός ἦταν Ἐκεῖνος, πού ἔδινε στὴν ἐτοιμοθάνατη γυναίκα, ὄχι ἀπλῶς μιά θολή ἐλπίδα γιά μεταθανάτια ζωή, ἀλλά τὴν ἀπόλυτη σιγουριά τῆς -ἐδῶ καὶ τώρα- ζωντανῆς παρουσίας Του;”.

Καὶ καταλήγει ὁ Collins: “Ξαφνικά εἶχα τὴν αἴσθησή, ὅτι ὁ πάγος κάτω ἀπὸ τὰ πόδια μου ἔσπαζε...”.

2. Ὁ κίνδυνος τῆς ἀπόγνωσης

Ὁ πάγος τοῦ “μηδενός” ἔσπασε μιά γιά πάντα, καὶ γιά ὅλους μας, ὅταν “ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος ἢ Ζωῆ ἐκ τάφου ἀνέτειλε, Χριστός ὁ Θεός...”!

Χωρὶς τὴν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ τό “μηδέν” ἀπειλεῖ νά σκεπάσει τὰ πάντα. Παγώνει τὰ πάντα. Χωρὶς τὴν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ -ὅπως παρατηρεῖ ὁ σύγχρονός μας ἅγιος Ἰουστίνος Πόποβιτς- “ὁ κόσμος μας εἶναι μιά χαώδης ἔκθεση ἀπεχθῶν ἀνοησιῶν. Χωρὶς τὴν Ἀνάσταση δέν ὑπάρχει τίποτε πιό παράλογο ἀπὸ αὐτόν τόν κόσμο· δέν ὑπάρχει μεγαλύτερη ἀπελπισία ἀπὸ αὐτὴ τὴν ζωή”.

Ἄρα, χωρὶς τὴν Ἀνάσταση, ἔχουν δίκιο σέ ὅλα τὰ συνθήματα -καταγγελίες τους οἱ συμπαθεῖς ἀναρχικοί. Καὶ καταλήγει ὁ ἅγιος Ἰουστίνος:

«Δέν ὑπάρχει πιό δυστυχισμένη ὑπαρξή ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο, πού δέν πιστεύει στὴν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ

καὶ στὴν Ἀνάσταση τῶν νεκρῶν. “Καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος”».

Ὅμως ἀκόμη καὶ γιά τοὺς ἀνθρώπους, πού εἶχαν ζήσει κοντὰ στό Χριστό, ἀκόμη καὶ γι’ αὐτούς πού ἀρνήθηκαν τὰ πάντα καὶ Τόν ἀκολούθησαν πιστά τρία ὀλόκληρα χρόνια, τό σπάσιμο αὐτοῦ τοῦ πάγου τῆς ἀπελπισίας καὶ τοῦ “μηδενός”, δέν ἦταν καὶ τόσο εὐκολὴ διαδικασία... Ὁ πειρασμός τοῦ “μηδενός” τοὺς εἶχε τόσο θολώσει τό μυαλό, πού κινδύνεψαν νά τοὺς «καταφάγη τό τῆς ἀπογνώσεως σκότος»...

...Ὁ Χριστός ὅμως οὔτε τότε ἄφησε, οὔτε σήμερα ἀφήνει κανένα νά βουλιάζει στό σκοτάδι τοῦ “μηδενός”.

- Τότε συγκατέβη στὸν Θωμᾶ καὶ τὸν κάλεσε ἀκόμη καὶ νά τὸν ψηλαφήσει, γιά νά πεισθῆ ὅτι *ἀληθῶς ἀνέστη*.

- Περπάτησε τόσο δρόμο πρὸς Ἐμμαούς καὶ κάθησε νά φάει μαζί τους, γιά νά τοὺς ἀνοίξει τὰ μάτια στό φῶς τῆς Ἀνάστασης.

- Βοήθησε στό ψάρεμα τοὺς “ἄθυμοῦντας” μαθητάς καὶ τοὺς ἔστρωσε τραπέζι στὴν παραλία, γιά νά βεβαιωθοῦν ὅτι «ὁ Κύριός ἐστι».

- Ἔστησε καρτέρι ἔξω ἀπὸ τὴν Δαμασκὸ γιά νά συναντήσῃ τὸν διώκτη Σαῦλο, καὶ γιά νά τοῦ δώσει αἰσθητὰ νά καταλάβει, καὶ αὐτός καὶ κάθε διώκτης Του, ὅτι, ὅταν τὰ βάζεις μέ τὸν Χριστό, δέν κλωτσᾷς ἓνα ἀνύπαρκτο “μηδέν”, δέν γκρεμίζεις ἓνα μῦθο, ἀλλά κυριολεκτικὰ «λακτίζεις πρὸς κέντρα»! Στὴν καλύτερη περίπτωση, ματώνεις τὰ δικά σου πόδια!

Ἔτσι καὶ στὴν περίπτωση τοῦ Collins ὁ Χριστός ἔστειλε μιά ἀγράμματη γερόντισσα -ἄψευδῆ μάρτυρα τῆς Ἀναστάσεώς Του- σέ ἓνα κορυφαῖο ἐπιστήμονα, γιά νά τὸν βγάλει ἀπὸ τὴν “ἐκούσια τύφλωση” τοῦ ἀγνωστικισμοῦ του.

(ἀρχιμ. Βαρνάβας Λαμπρόπουλος.
«Υπάρχει ζωὴ πρὶν ἀπὸ τό θάνατο;»)

ΠΡΟΣΧΩΜΕΝ

Συνάξεις οικοδομής

Σώμα καί **σύναξις**. Ὅλα τά μέλη τοῦ σώματος λειτουργοῦν συναγμένα ἐπί τό αὐτό. Κατευθύνονται ἀπό τό ἴδιο κέντρο, τόν ἐγκέφαλο, τό νοῦ. Κι ἐκεῖνος κατευθύνεται ἀπό τήν **ψυχή**. Κάπως ἔτσι, καί ἀπείρως τελειότερα, πρέπει νά λειτουργῇ τό πνευματικό σῶμα, ἡ Ἐκκλησία. Λειτουργεῖ συναγμένη. Τό μεγαλεῖο τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι ἡ **σύναξις** τῆς. Καί ἡ **σύναξις** αὐτή φαίνεται σ' ὅλη τήν ἐν Χριστῷ **κοινωνική ζωή**. Ἀλλά περισσότερο στήν **κοινή λατρεία**. Καί πιά ζωηρά καί ἐκφαντικά στή θεία Λειτουργία, πού **καλεῖται καί Εὐχαριστιακή** σύναξις.

Τό 14ο κεφάλαιο τῆς Α' πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς τοῦ Παύλου θά μποροῦσε κάλλιστα νά ὀνομασθῇ «*Ὑμνος τῆς λατρευτικῆς συνάξεως*».

• Πόσο πλησιέστερα πρὸς τό Χριστοπαράδοτο Μυστικό Δεῖπνο θά ἤμασταν, ἂν μελετούσαμε ὅλοι, καί μάλιστα οἱ κληρικοί καί οἱ ψάλτες, τό 14ο κεφάλαιο τῆς Α' πρὸς Κορινθίους! Πόσο πνευματικώτερη θά ἦταν ἡ λατρεία μας, ἂν ἐφαρμόζαμε τίς λατρευτικές ἀρχές, πού θέτει ὁ θεόπνευστος Παῦλος!

Ἔχει σημασία τό τί ζητᾶμε, ὅταν συναγώμεθα ἐπί τό αὐτό οἱ χριστιανοί. Τί ἐπιδιώκουμε; Τί «**προσκαρτεροῦμεν**» (Πράξ. α' 14); Τά ὅσα σήμερα φαίνεται νά ζητᾶμε, δέν εἶναι ὅλα ἁγιοπνευματικά. Ἡ **κοσμικότητα**, μέ τήν ἔννοια πού ἡ πνευματική ζωή προσδίδει στόν ὄρο, ἔχει κατακλύσει τούς χώρους τῆς λατρείας.

Ἄς παρακολουθήσουμε, πῶς ὁ Παῦλος παραμερίζει σιγά-σιγά ὄχι μόνο κοσμικά καί ἀντιχριστιανικά στοιχεῖα, ἀλλά καί στοιχεῖα ἁγιοπνευματικά μέν, μή ὠφέλιμα ὁμως γιά τήν οἰκοδομή τῶν πιστῶν. Τά παραμερίζει γιά νά λάμπουν τά στοιχεῖα τῆς **ζωντανῆς λατρείας** καί τοῦ κατηχητικοῦ λόγου.

• Ἡ γλωσσολαλία καί ἄλλα χαρίσματα, ἀπό τή στιγμή, πού **ἀποπροσανατόλιζαν** τούς χριστιανούς ἀπό τήν ἀγάπη καί τήν ἐνότητα, ἔπρεπε ν' ἀτονίσουν!

• Ὅσα λέγονται κατὰ τήν κοινή προσευχή, καί μάλιστα κατὰ τήν εὐχαριστιακή σύναξι, πρέπει νά λέγονται **ζωντανά**, κατανοητά, ἀνεπιτήδευτα, ταπεινά καί ἐποικοδομητικά. Δέν λέγονται γιά τό Θεοῦ, ἀφοῦ Ἐκεῖνος ὅλα τά ξέρει. Λέγονται, «*ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομήν λάβῃ*» (Α' Κορ. ιδ' 5).

Ἡ **ἀγάπη** τονίζεται ὡς ἡ πηγὴ τῆς λατρευτικῆς συνάξεως. Ἄλλωστε σύναξις σημαίνει ἀγάπη· κατάργησις τοῦ «*ἐγώ*» καί ἀνάδειξις τοῦ «*ἐμεῖς*»· ἐξάλειψις τοῦ ἀτομισμοῦ καί λάμψις τῆς **κοινωνίας** τοῦ Θεοῦ. «*Διώκετε τήν ἀγάπην· ζηλοῦτε δέ τά πνευματικά, μᾶλλον δέ ἵνα προφητεύητε*» (στ. 1-3). Δηλαδή: «*Νά ἐπιδιώκετε τήν ἀγάπην. Καί νά ἐπιθυμῆτε μέ ζῆλο τά χαρίσματα τοῦ Πνεύματος, καί περισσότερο νά προφητεύετε, δηλαδή, νά διδάσχετε μέ τήν ἔμπνευσι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος*».

• Πνευματικό χάρισμα ἀναφέρει ὁ Παῦλος τό προφητικό. Καί **προφητικό** εἶναι τό **διδασκτικό**. Οἱ προφῆτες δέν ἱκανοποιοῦν ἐσχατολογικές **περιέργειες**. Φανερῶνουν τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ποτέ δέν κηρύττουν ἀκαταλαβίστικα. Μακρὰ ἀπό τό χώρο τῆς λατρείας τό ἀσαφές καί ζοφῶδες. Λέει ὁ ἱ. Χρυσόστομος: «*Ὁφέλιμον τό σαφές καί εὐληπτον τοῖς ἀκούουσι*» (Ε.Π.Ε. 18α,458).

• Τί θά ἔλεγε τόσο ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὅσο καί ὁ ἱερός Χρυσόστομος, γιά τόν τρόπο, πού ὠρισμένοι λειτουργοί τῆς Ὁρθοδόξου λατρείας, ἀλλά καί ψάλτες, ἀρθρώνουν τά λεγόμενα καί **ψαλλόμενα**; Ἐκεῖνοι τουλάχιστον (οἱ

γλωσσολαλούντες) πέραν του ὅτι λαλοῦσαν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι, νοοῦσαν οἱ ἴδιοι τίς περισσότερες φορές τί λένε στό Θεό. Ὅπωςδήποτε δέν νοοῦσαν οἱ ἄλλοι. Σήμερα οὔτε ὁ τρόπος εἶναι ἀγιοπνευματικός, οὔτε οἱ ἴδιοι κατανοοῦν ὅσα λένε (Α΄ Τιμ. α΄ 7) καί ὅσα «βαπτολογοῦν» (Ματθ. στ΄ 7). Νομίζουν μερικοί, ὅτι πρέπει πάση θυσίᾳ νά λεχθῶν «**τά γράμματα**», γιά νά τηρηθῆ τό «**τυπικό**». Εἶναι ἀπαραίτητο νά τηρηθῆ τό «**τυπικό**», ἀλλ' ὄχι γιά νά διδάξουμε τό... Θεό! Τά λεγόμενα στή λατρεία, ἐπί τῆ βάσει καί τοῦ «**τυπικοῦ**», λέγονται «**εἰς ἐπήκοον πάντων**», πρός **ὠφέλεια** ὄλων τῶν συναγμένων, φυσικά ἐκείνων, πού θέλουν νά προσέχουν καί νά μετέχουν.

● Ὁ διάκονος τῆς Ἐκκλησίας, ὁ λειτουργός, εἶναι **διδάσκαλος**. Ἀπευθύνεται ὄχι σέ «**κούτσουρα**», πού ἔτσι κι ἄλλιῶς στέκουν στήν ἐκκλησία, γιάτί «**ἔτσι τό βρήκαν**». Ἀπευθύνεται σέ νοήμονα πρόσωπα. «**Ἀνθρώποις λαλεῖ**». Σκοπός του ὄχι ἡ ἐπίδειξις. Σκοπός του τά τρία αὐτά, πού ἀναφέρει ὁ ἀπόστολος Παῦλος.

Οἰκοδομή. Στηριγμός. Βγαίνει στηριγμένος ἀπό τή λατρευτική σύναξι ὁ χριστιανός; Ἦ βγαίνει κλονισμένος, κουρασμένος καί ἀγανακτισμένος;

Παράκλησις. Ἐνίσχυσις. Ἐνισχύεται καί ἐνθαρρύνεται πνευματικά; Βγαίνει ἰσχυρότερος, γιά ν' ἀντιμετωπίζη τούς πειρασμούς καί τίς περιπέτειες τοῦ βίου;

Μά εἶναι δυνατόν νά πηγαίη στήν ἐκκλησία καί νά μήν ἐνισχύεται, ἀφοῦ παίρνη μέσα του τόν Ἰσχυρό; Τό πρόβλημα ὁμως εἶναι: Προσφέρεται ὁ Χριστός; Ἦ μέ τά ὅσα δευτερεύοντα, πού ὑπεισήλθαν δῆθεν ὡς ὀρθόδοξος παράδοσις, **κρύφτηκε ὁ Χριστός**; Ὅταν μέ τό λόγο, μέ τίς εὐχές, μέ τήν συμφωνοῦσα, μέ τή ζωντανή προσευχή, πρό παντός μέ τή θεία Κοινωνία, γίνεται ἕνα ὁ πιστός μέ τό Χριστό καί μέ τούς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς του, τότε θά ἐπαναλαμβάνη μέ τόν Παῦλο: «**Πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με Χριστῷ**» (Φιλιπ. δ΄ 13).

Παραμυθία. Παρηγοριά. Τόσο πληγωμένος εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἀπό τό σωματικό πόνο, καί περισσότερο ἀπό τίς δυσκολίες στήν πορεία του! Στή σύναξι, μαζί μέ τούς ἀδελφούς, βρίσκει παρηγοριά. Ὁ λόγος τῆς Ἐκκλησίας εἶναι κατ' ἐξοχήν παραμυθητικός. Παραμυθία θέλουν οἱ ἄνθρωποι, καί **ὄχι παραμύθια**. Δέν παραμυθιάζουμε τούς ἀνθρώπους μέ ἀνόητες, κάποτε καί ἀγυρτικές διηγήσεις. Παραμυθοῦμε καί παραμυθοῦμεθα, διότι ὅλοι εἴμαστε «**ὀλιγόψυχοι**» (Α΄ Θεσ. β΄ 12).

● Ἡ Ἐκκλησία δέν εἶναι **ὠφελιμιστική**. Εἶναι ὁμως **ὠφέλιμη**. Εἶναι **χρηστή**, γιάτί ἔχει τόν **Χριστό**. Εἶναι **χρήσιμη**, διότι προσφέρει τό κάτι ἄλλο, πού εἶναι τό πᾶν· τό λόγο τῆς ζωῆς.

● Ἄν σήμερα ἐρχόταν ὁ ἀπόστολος Παῦλος, «**ἵνα λαλήσῃ ἐν διδαχῇ**» (στ. 6), γιά νά κηρύξῃ καί νά ἐξηγήσῃ π.χ. μία ἀπό τίς Ἐπιστολές του, καί συγχρόνως σέ μικρή ἀπόστασι ἀπό τό Παύλειο βῆμα βρισκόταν τό κελλί ενός «**προσορατικοῦ**», τί λέτε; Σέ ποιόν θά πῆγαιναν οἱ περισσότεροι ἀπό τούς σημερινούς ὀρθοδόξους; Σίγουρα ἐλάχιστοι θά προσέτρεχαν στόν Παῦλο, ἐπιζητώντας αὐθεντικό Εὐαγγέλιο καί αἰώνια ζωή. Πλήθη θά συνέτρεχαν στόν «**προσορατικό**», γιά νά ικανοποιήσουν νοσηρές περιέργειες ἢ ἀκόμα, γιά νά καυχηθῶν, ὅτι γνώρισαν τόν «**γέροντα**» τάδε!

Μέ ὅλη τή δύναμί του ὁ ἀπόστολος Παῦλος θά κηρύττῃ τή **λογική λατρεία**.

Δέν ὑπάρχει γιά τόν Παῦλο **μαγικός** τρόπος σωτηρίας, ὥστε νά διαβάξῃ ἄλλος καί νά σώξῃσαι ἐσύ, ἔστω κι ἂν δέν κατανοῆς τίποτε. Οὔτε ὑπάρχει ἀσήμαντος λόγος. Ὁ λόγος τῆς Ἐκκλησίας ἔχει τή **σημαντική** του. Εἶναι ὁ συγκεκριμένος ἦχος, ὁ συγκεκριμένος λόγος, τό συγκεκριμένο σάλπισμα, ἡ συγκεκριμένη προτροπή, ὁ συγκεκριμένος ἔλεγχος, ἡ συγκεκριμένη πνευματική διεγερσις.

Γνωριμία με τόν ΠΑΥΛΟ

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ Δέν εἶναι ἄδικος ὁ Θεός

Ρωμ. γ´ 5–8

Εἶναι ἄδικος ὁ Θεός; (στ. 5)

Γάρχει καί ἄλλο ἐρώτημα, πού ὁ ἄνθρωπος ἀπευθύνει, προκειμένου ν' ἀποσείσῃ τίς προσωπικές του εὐθύνες καί νά κατηγορήσῃ τόν Θεό: «*Ἐφ' ὅσον ὁ Θεός γνώριζε, ὅτι κάθε ἄνθρωπος θά φαινόταν ψεύστης, μήπως ἡ δικαιοσύνη του εἶναι ἄδικος; Μήπως ἡ ὀργή του δέν πρέπει νά ξεσπᾷ*». Γιά νά μὴν ἀδικοῦμε τήν ἀλήθεια καί τόν ἑαυτό μας, πρέπει νά γνωρίζουμε, ὅτι ἡ γνώσις τοῦ Θεοῦ δέν ἀποτελεῖ δέσμευσι τῆς δικῆς μας ἐλευθερίας. Δέν ἁμαρτάνει ὁ ἄνθρωπος, διότι αὐτό τό γνωρίζει ἐκ τῶν προτέρων ὁ Θεός, ἀλλ' ὁ Θεός γνωρίζει τά ὅσα ὁ ἄνθρωπος ἐκούσια ἁμαρτάνει. Ἡ δική Του παγγνωσία δέν εἶναι δεσμευτική γιά μᾶς. Ἡ ἀσυνέπεια π.χ. τῶν Ἰουδαίων ἀπέδειξε πόσο δίκαιος εἶναι ὁ Θεός καί πόσο φιλαλήθης. Παρ' ὅλα αὐτά μερικοί προβάλλουν τό ἐρώτημα. Δέν τό ἀποσιωπᾷ ὁ Παῦλος. Τό παρουσιάζει στή συνέχεια τῆς πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολῆς: «*Εἰ δέ ἡ ἀδικία ἡμῶν Θεοῦ δικαιοσύνην συνίστησι, τί ἐροῦμεν; Μὴ ἄδικος ὁ Θεός ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργήν; Κατὰ ἄνθρωπον λέγω*» (στ. 5). Ἀπόδοσις στήν ἀπλοελληνική: «*Ἐφ' ὅσον δέ τό δικό μας ψεῦδος ἀναδεικνύει τήν δικαίωσιν τοῦ Θεοῦ (ὡς ἀξιόπιστου), τί θά ποῦμε: Μήπως εἶναι ἄδικος ὁ Θεός πού τιμωρεῖ; Ἀνθρώπινως μιλάω*».

● Δέν ὀργίζεται ὁ Θεός «εἰκῆ καί ὡς ἔτυχε». Πολύ δέ περισσότερο δέν ὀργίζεται ἄδικα. Ἰδιότητα τοῦ Θεοῦ δέν εἶναι ἡ ὀργή. Εἶναι ἡ στωργή, ἡ ἀγάπη. «*Ὁ Θεός ἀγάπη ἐστίν*» (Α' Ἰωάν. δ' 7). Τήν ὀργήν τήν ἐλκύει ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἁμαρτάνει. Μόνο; Ἀμαρτάνει

χωρίς νά συναισθάνεται τήν ἁμαρτία του. Καί μόνο; Ἀμαρτάνει ἀσεβώντας. Καί μόνο; Ἀμαρτάνει καί θέλει τίς δικές του ἁμαρτίες νά τίς φορτώσῃ στόν Θεό. Σάν νά Τοῦ λέει:

— *Ἐγὼ δέν φταίω. Ἐσύ, Θεέ, φταῖς. Ἐφ' ὅσον ἤξερες, ὅτι θά ἔκανα κακή χρῆσιν τῆς ἐλευθερίας μου, γιατί μέ ἔπλασες ἐλεύθερο; Ἐφ' ὅσον ἤξερες, ὅτι θά πέσω, γιατί μέ δημιούργησες; Ἐφ' ὅσον ἤξερες, ὅτι θά σ' ἐξοργίσω, γιατί δέν μ' ἔκανες ἔτσι, ὥστε νά μὴ προκαλῶ τὴν ὀργήν σου;*

Αὐτά καί ἄλλα παρόμοια λέει ὁ ἄνθρωπος γιά νά δικαιολογήσῃ τήν ἀποστασία του, τή φιλοδοξία του καί τή φιλοδοξία του.

Δίκαιος ὁ Θεός (στ. 6)

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀπορρίπτει τίς αἰτιάσεις αὐτές: «*Μὴ γένοιτο· ἐπεὶ πῶς κρινεῖ ὁ Θεός τόν κόσμον*» (στ. 6). Ἀπόδοσις στήν ἀπλοελληνική: «*Μὴ γένοιτο νά σκεφθῆ κανεῖς τέτοιο πράγμα! Διότι πῶς τότε θά κρίνῃ τόν κόσμο*».

● Ἐνα εἶναι βέβαιο 100%, ὅτι ὁ Θεός εἶναι δίκαιος. Ὅπως γιά τήν ἀγάπην Του κανεῖς δέν μπορεῖ ν' ἀμφιβάλλῃ, ἔτσι καί γιά τή δικαιοσύνη Του. Ἀλλ' ὅπως ἡ μακροθυμία, σάν ἄπειρη καί μυστηριώδης ἔκφρασις τῆς ἀγάπης Του, προκαλεῖ ἐρωτηματικά στήν ἀνθρώπινη λογική, ἔτσι καί ἡ ἀτεγκτὴ δικαιοσύνη Του προκαλεῖ ἐρωτηματικά.

Θά ἦταν ἄδικος ὁ Θεός, ἂν γιά κάθε πῶσι τοῦ ἀνθρώπου ἔστειλε ἄμεση καί σκληρή τὴν τιμωρία Του.

Θά ἦταν ἄδικος ὁ Θεός, ἂν δέν ἔδινε μυριάδες εὐκαιρίες στόν ἁμαρτωλό, γιά νά μετανοήσῃ καί νά σωθῆ.

Θά ἦταν ἄδικος ὁ Θεός, ἂν στό σχέδιό τῆς

ένσάρκου οικονομίας, τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ σωτηρίας, εἶχε ἀποκλείσει μερικούς.

Δέν ἔκανε ὁ Θεός ἀδικία, οὔτε μπορεῖ νά κάνει. Διότι κάτι τέτοιο θά τόν καταργοῦσε ἀπό τό μεγάλο ἔργο τῆς παγκοσμίου κρίσεως. *«Πῶς κρινεῖ ὁ Θεός τόν κόσμον;»* (στ. 6).

● Τό ὄλο πρόβλημα τό δημιουργεῖ ὁ παραλογισμός, νά κρίνονται οἱ ἐνέργειες τοῦ Θεοῦ μέ ἀνθρώπινα κριτήρια, νά κρίνῃ τό πλάσμα τόν Πλάστη. Εἶναι ποτέ δυνατόν τό κεραμίδι νά διαμαρτυρηθῇ στόν κεραμέα, γιατί τό ἔπλασε ἔτσι καί δέν τό ἔπλασε διαφορετικά; (Ρωμ. θ' 19-23). Ἐάν ἕνα ὑλικό πλάσμα δέν μπορεῖ νά κρίνῃ τόν πλάστη του, καίτοι ὁ τελευταῖος εἶναι ἀτελής πλάστης, ὡς ἄνθρωπος, πῶς εἶναι δυνατόν νά κρίνῃ ὁ ἄνθρωπος τόν Πλάστη καί Δημιουργό Θεό, πού ὅλα τά ἔπλασε «ἐν σοφίᾳ» (Ψαλμ. ργ' 24), τέλεια σέ ἀπόλυτο βαθμό; Θά πῆ σέ ἄλλο σημεῖο τῆς Ἐπιστολῆς ὁ Παῦλος: «Μενοῦνγε, ὦ ἄνθρωπε, σύ τίς εἶ ὁ ἀνταποκρινόμενος τῷ Θεῷ; Μή ἐρεῖ τό πλάσμα τῷ πλάσαντι, τί με ἐποίησας οὕτως;» (Ρωμ. θ' 20).

Τρία πράγματα πρέπει νά «κατηγορήσουμε», ἂν εἴμαστε ταπεινοί:

● Νά κατηγορήσουμε τό Θεό γιά τήν πολλή του συμπάθεια. Μᾶς ἀγάπησε, γι' αὐτό καί μᾶς ἔδωσε τό νόμο Του, γιά νά μή πέσουμε. *«Θά πέσης· θά κτυπίσης· θά τσακισθῆς»*, προειδοποιεῖ ἡ μητέρα τό παιδί. Ἐκεῖνο ὄχι μόνο δέν τήν ἀκούει, ἀλλά καί μέ ἀπότομη κίνησι ξεφεύγει ἀπό τό χέρι τῆς, ἀπό τόν ἔλεγχό τῆς. Ἡ μητέρα μέ συμπάθεια καί στοργή ξαναειδοποιεῖ: *«Γιατί, παιδί μου; Θέλεις νά σκοτωθῆς;»*. Τελικά τό παιδί κάνει τό δικό του. Τσακίζεται. Ἐρωτᾶται: Γιά ποῖο πράγμα θά κατηγορήσουμε τή μητέρα; Ἀσφαλῶς γιά τήν πολλή τῆς συμπάθεια, γιά τήν κίνησί τῆς νά σώσῃ τό παιδί. Γι' αὐτό, λοιπόν, ἄς κατηγορήσουμε τό Θεό! Διότι πολύ μᾶς συμπαθεῖ. Ἐμεῖς Του ξεφεύγουμε. Ἐκεῖνος τά πάντα κάνει. Τελικά πέφτουμε. Ἐ, ὄχι νά φορτώνουμε τή δική μας πῶσι πάνω Του!

● Καί ὅμως, αὐτή εἶναι ἡ δεύτερη κατηγορία κατά τοῦ Θεοῦ: Ἀπό πολλή ἀγάπη φορτώθηκε πάνω του τή δική μας πῶσι! Ἀνέβηκε πάνω στό Σταυρό, γιά νά διορθώσῃ τή δική μας ἀλογία. Ἡ ἀπειρη ἀγάπη, αὐτή εἶναι ἡ κατά τοῦ Θεοῦ κατηγορία. Καί τήν πλήρωσε μέ τό Σταυρό.

● Νά κατηγορήσουμε τόν ἑαυτό μας γιά τή σπουδαιότερη ἀμαρτία μας. Κι αὐτή εἶναι ἡ δικαιολογία τῆς ἀμαρτίας. Τό ἴδιο, πού ἔκαναν οἱ πρωτόπλαστοι, κάνουμε κι ἐμεῖς. Ἐνήργησαν ἀλλά καί συνήργησαν. Ἐντί μέ βαθεία ταπεινώσι νά ζητήσουν τή συγγνώμη τοῦ Θεοῦ γιά τήν παράβασι, ἐκεῖνοι, οὔτε λίγο οὔτε πολύ, θέλησαν νά φορτώσουν τήν εὐθύνη γιά τήν πῶσι τους στό Θεό: *«Ἐσύ δέν ἔφτιαξες τόν ὄφιν; Ἄρα ἐσύ φταῖς»*, σάν νά ἔλεγε ἡ Εὐα. *«Ἐσύ δέν ἔφτιαξες τή γυναῖκα; Ἐσύ δέν μοῦ τήν ἔδωσες; Ἄρα ἐσύ φταῖς»*, σάν νά ἔλεγε ὁ Ἀδάμ.

Τό ἀγαθό τοῦ Θεοῦ τό κακό δικό μας (στ. 7)

Τά παράλογα ἐρωτήματα τοῦ ἀνθρώπου, πού θέλει νά φορτώσῃ τίς εὐθύνες του σέ ἄλλους, καί μάλιστα στό Θεό τόν εὐεργέτη του, συνεχίζονται καί στούς δύο ἐπομένους στίχους. Σάν νά λέῃ ὁ Ἰουδαῖος στό Θεό:

—Ἐάν οἱ δικές μας ἀμαρτίες ὄχι μόνο βρίσκονται στή γνῶσι τοῦ Θεοῦ καί ἄρα τόν δικαίωνουν καί ἂν οἱ δικές μας ἀμαρτίες τόν κάνουν νά δείχνῃ τά μεγαλύτερα ἀγαθά του, ἄρα ἄς κάνουμε πολλά κακά, γιά νά μᾶς ἔλθουν πολλά ἀγαθά!

Νά πῶς παρουσιάζῃ ὁ Παῦλος τά παράλογα, καί βλάσφημα ἀκόμη, σοφίσματα τοῦ ἀνθρώπου, πού δέν μετανοεῖ, ἀλλά διαρκῶς δικαιολογεῖται: *«Εἰ γάρ ἡ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ἐμῷ ψεύσματι ἐπερίσσευσεν εἰς τήν δόξαν αὐτοῦ, τί ἔτι κἀγὼ ὡς ἀμαρτωλός κρίνομαι; Καί μή καθὼς βλασφημούμεθα καί καθὼς φασί τινες ἡμᾶς λέγειν, ὅτι ποιήσωμεν τά κακά ἵνα ἔλθῃ τά ἀγαθά; Ὡν τό κρίμα ἐνδικόν ἐστι»* (στ. 7-8). Ἀπόδοσις στήν ἀπλοελληνική: «Ἀφοῦ ἡ ἀξιοπιστία τοῦ Θεοῦ, λόγῳ τοῦ δικοῦ μου ψεύδους, ἔλαμψε περισσότερο γιά τή Του, γιατί πλέον ἐγὼ καταδικάζομαι ὡς ἀμαρτωλός; Μήπως, λοιπόν, πρέπει νά κάνωμε τά κακά γιά νά ἔλθουν τά καλά, ὅπως συκοφαντούμεθα, καί ὅπως μερικοί ἰσχυρίζονται, ὅτι λέμε ἐμεῖς; Αὐτοί δικαίως θά καταδικαστοῦν».

● Φάνηκε καί ἀποδείχτηκε περίτρανα ὁ Θεός ἀληθινός. Καίτοι οἱ ἄνθρωποι φάνηκαν ἀνάξιοι τῆς ἐπαγγελίας, ἐκεῖνος δέν ἀρνήθηκε τήν ἀγάπη Του. Ὅσο πῶς ἀμαρτωλός εἶναι ὁ

ἄνθρωπος, τόσο πιά πολύ αὐξάνεται ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Ἄν, λοιπόν, μέ τό δικό μας ψέμα, φάνηκε ἡ Ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ καί ἄν μέ τί δική μας ἁμαρτία φάνηκε ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, καί μάλιστα ἡ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, τότε γιατί νά κριθοῦμε ἔμεις καί νά τιμωρηθοῦμε; «Τί ἔτι κἀγὼ ὡς ἁμαρτωλός κρίνομαι;» (στ. 7).

● Μπορεῖ τό σκοτάδι τῆς νύκτας, ὅσο πιά βαθύ εἶναι, νά κάνη πιά νοσταλγική τήν ἡμέρα καί νά καθιστᾷ πιά λαμπρό τό φῶς τῆς, ἀλλ' αὐτό δέν σημαίνει, ὅτι ὅσοι ὠργίασαν μέσα στής νύκτας τό σκοτάδι δέν ἔχουν εὐθύνη καί δέν πρέπει νά τιμωρηθοῦν ὅταν μάλιστα δέν θέλησαν νά δεχθοῦν τό φῶς τῆς ἡμέρας, νά ὑποδεχθοῦν μέ χαρά τόν ἥλιο.

Τό σκοτάδι ἔφερε τό φῶς. Ἡ πτώσις τοῦ ἀνθρώπου ἔφερε τή σάρκωσι τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Ἀλλ' αὐτό δέν σημαίνει, ὅτι θά δώσουμε καί βραβεῖο στό σκοτάδι! Θά δώσουμε βραβεῖο στό ψέμα, διότι ἔκανε νά λάμπη ἡ ἀλήθεια! Ἐπειδή ἡ ἁμαρτία τοῦ ἀνθρώπου ἔφερε τό Θεό κάτω στή γῆ, δέν σημαίνει, ὅτι δέν θά τιμωρηθοῦν ὅσοι ἐξακολουθοῦν νά ὀργιάζουν στό σκοτάδι τῆς χωρίς Χριστό ζωῆς. Δέν προῆλθον «ἐκ τῶν κακῶν τά καλά» καί «αἵτια τῶν καλῶν οὐκ εἰσὶ τά κακά» (Χρυσόστομος).

● Ἐπομένως εἶναι βλασφημία τό αὐθαίρετο συμπέρασμα: «Ποιῶμεν τά κακά ἵνα ἔλθῃ τά ἀγαθά» (στ. 8). Ἐπειδή κάποια ἄρρώστια ταλαιπώρησε τήν ἀνθρωπότητα καί ὁ πόθος ἀντιμετωπίσεώς τῆς ἔφερε τελικά τό ποθούμενο, τό φάρμακο, δέν σημαίνει, ὅτι πρέπει νά ἀποκτήσουμε καί ἄλλες ἄρρώστιες, γιά νά βρεθοῦν καί ἄλλα φάρμακα.

● Τό λουλούδι ἀνθίζει πάνω σπίν κοπριά, ἀλλ' ἡ κοπριά δέν παύει νά εἶναι κοπριά. Ἡ ἁμαρτία εἶναι ἁμαρτία. Καί ἀλλοίμονο, ἄν τούς ἐνόχους τούς βραβεύσουμε! Ὁ Χριστός συγχωρεῖ τούς σταυρωτές Του, ἀλλά δέν βραβεύει τήν πρᾶξί τους. Ἄλλωστε τά ὅσα λέει ὁ Παῦλος γιά περὶ σεία τῆς χάριτος ἐκεῖ πού πλεόνασε ἡ ἁμαρτία (Ρωμ. στί 1-2), τά λέει, κυρίως, γιά τούς παρελθόντας χρόνους, γιά τούς πρό Χριστοῦ ἀνθρώπους, πού εἶχαν καί κάποια ἐλαφρυντικά. Δέν ἰσχύουν τά λόγια του γιά μία χριστιανική κοινωνία, ὅπου κάθε ἐνσυνείδητη ἁμαρτία εἶναι πρόκλησις, ἀσέβεια, βλασφημία, ἀνασταύρωμα τοῦ Χριστοῦ.

● Ἀντί νά κάνουμε λογοπαίγνια, γιά νά δικαιολογοῦμε τήν ἁμαρτία μας, ἄς ξυπνήσουμε καί ἄς ἀγωνισθοῦμε. «Ὡν τό κρίμα ἔνδικόν ἐστι» (στ. 8). Δίκαια μᾶς περιμένει κόλασις, ὅταν διαστρεβλώνουμε ἀκόμη καί τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Ἄς ἀκούσουμε τόν ἱερό Χρυσόστομο: «Μή τοίνυν ραθυμῶμεν οὕτω γάρ καί τούς Ἕλληνας ἀποστῆσαι δυνησόμεθα τῆς πλάνης. Ὅταν δέ ἐν μέν ρήμασι φιλοσοφήσωμεν, ἐν δέ ἔργοις ἀσκημονῶμεν, ποίοις ὀφθαλμοῖς αὐτούς ὀψόμεθα; Ποίοις στόμασι διαλεξόμεθα περί δογμάτων» (Ε.Π.Ε. 16β,498-500). Μετάφρασις: Λοιπόν, ἄς μὴν ἀδιαφοροῦμε, γιά νά μπορέσουμε ν' ἀπομακρύνουμε καί τούς πλανημένους ἀπό τήν πλάνη τους. Ὅταν ὅμως μέ τά λόγια παριστάνουμε τούς εὐσεβεῖς, ἐνῶ μέ τά ἔργα ἀσκημονοῦμε, μέ ποιά μάτια θά τούς ἀτενίσουμε; Μέ ποιά στόματα θά τούς μιλήσουμε γιά τίς ἀλήθειες τῆς πίστεως;

Ἄς ἀφήσουμε τούς διαλογισμούς καί τούς λογισμούς. Ἄς θαυμάσουμε τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, πού συνεχῶς προσφέρεται. Καί ἀντί νά ρωτᾶμε ἀνόπτα πράγματα, νά πράττουμε ὠφέλιμα ἔργα. Μέ πρῶτο τήν ἐλεημοσύνη. «Βάρβαρός ἐστὶν ἡ ἀνηλεὴς ψυχή» (Χρυσόστομος. Ε.Π.Ε. 16β,500).

Δ.Γ.Α.

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ

Κωδικός
01-1323

ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Ἰδιοκτήτης: Σύλλογος «Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής»

Ἐπεύθυνος ἐκδόσεως: Ἄγγελ. Μπότζιου
Χριστοκοπίδου 12 - 105 54 - Ἀθήνα

www.ioannisvaptistis.gr

Τηλέφωνα: 2103212713 & 2109765440

e-mail: info@ioannisvaptistis.gr

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου:

Β. Μπουζάλας, 25 Μαρτίου 124, Περιστέρι

Ἐτησία συνδρομή:

Ἐσωτερικοῦ 10 €. Κύπρου 20 €.

Ἐξωτερ.: Εὐρώπης 20 €. Ἀμερικῆς: δολ. 25.

Καναδά καί Αὐστραλίας: δολλάρια 30.

Ἐπιταγές καί ἐπιστολές:

Περιοδικό «Βαπτιστής»

Χριστοκοπίδου 12, 105 54, Ἀθήνα.

Ἐλεύθεροι

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΙ

Ἐλεύθερος ὁ γάμος

Είναι τόσο σπουδαία ἡ ἀγάπη τοῦ ἀνδρα στή γυναῖκα καί τό ἀντίθετο, ὥστε ἀποσύρεται σέ δεύτερη μοῖρα ἀκόμα καί ἡ ἀγάπη στά ἱερά πρόσωπα τοῦ πατέρα καί τῆς μητέρας. «Ἐνεκεν τούτου καταλείπει ἄνθρωπος τόν πατέρα αὐτοῦ καί τήν μητέρα, καί προσκολληθῆσεται πρὸς τήν γυναῖκα αὐτοῦ» (Μάρκ. ι' 7). Πάνω ἀπό τήν μητέρα καί τόν πατέρα ἡ γυναῖκα ἔχει πλέον τό σύζυγό της. Τό ἴδιο καί ὁ ἄνδρας: Πάνω ἀπό τήν μητέρα καί τόν πατέρα του ἔχει τήν σύζυγό του. Ὁ γάμος δέν εἶναι ἕνα κλαρί ενός προϋπάρχοντος δέντρο, τῆς πατριαρχικῆς οἰκογένειας. Εἶναι ἀνεξάρτητο δέντρο. Τόση σημασία δίνει ὁ Θεός σ' αὐτό τό λόγο («ἔνεκεν τούτου καταλείπει...»), ὥστε τρεῖς φορές ἀναφέρεται στήν Ἁγία Γραφή.

• **Τήν πρώτη:** Ὁ Ἀδάμ λαμβάνει ἀπό τόν Δημιουργό τήν γυναῖκα καί λέει τόν πρῶτο του γιά τό οἰκογενειακό ὕψος λόγου του: «Ἐνεκεν τούτου καταλείπει ἄνθρωπος τόν πατέρα αὐτοῦ καί τήν μητέρα καί προσκολληθῆσεται τῇ ἰδίᾳ γυναικί» (Γεν. β' 24).

• **Τήν δεύτερη:** Ὁ ἴδιος ὁ Χριστός ἐπικυρώνει τόν βασιικό γιά τό γάμο λόγο (Μάρκ. ι' 7).

• **Τήν τρίτη:** Ὁ ἀπόστολος Παῦλος στή διδασκαλία του γιά τήν ἀξία τοῦ γάμου ἐπαναλαμβάνει τόν ἴδιο λόγο (Ἐφεσ. ε' 31).

• **Στή φράσι αὐτή ὑπάρχει καί ἡ βᾶσις τοῦ ἀδελύτου τοῦ γάμου.** Εἶναι τό ρῆμα «προσκολληθῆσεται». Λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Οὐδέ ἐλθεῖν πρὸς τήν γυναῖκα ἀπλῶς ἐνομοθέτησεν, ἀλλά καί κολληθῆναι, τῷ τρόπῳ τῆς λέξεως τό ἀδιάσπαστον ἐμφαίνων» (Ε.Π.Ε. 11, 456). Μετά φρασις: Δέν νομοθέτησε (ὁ

Θεός) ἀπλῶς νά ἔρθη (ὁ ἄνδρας) πρὸς τήν γυναῖκα του, ἀλλά καί νά προσκολληθῆσ' αὐτήν, φανερώνοντας μέ τήν ἔννοια αὐτῆς τῆς λέξεως τό ἀδιάσπαστο.

• **Μέ τή φράσι «καί προσκολληθῆσεται τῇ γυναικί αὐτοῦ (ἢ τῷ ἀνδρί αὐτῆς)» (στ. 7) ἤδη μπαίνει ὁ Ἰησοῦς στό θέμα τοῦ διαζυγίου, ὅπως Ἐκεῖνος νομοθετεῖ.** Ὁ γάμος εἶναι σύζευξις ἀνδρός καί γυναικός, πού γίνεται ἀπό τό Θεό, μέ τήν εὐλογία τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι μία κοινωνία, πού δέν διασπᾶται, παρά μόνο γιά ἕνα λόγο.

• **Ὅπως δέν διασπᾶται ἡ ἔνωσις Χριστοῦ καί Ἐκκλησίας, ἔτσι δέν διασπᾶται ἡ ἔνωσις ἀνδρός καί γυναικός (Ἐφεσ. ε' 25-28) Ἡ ἀγάπη στό ἀνδρόγυνο εἶναι ἀρρηκτη.**

Ἡ φρικτότερη βλασφημία

Εδημοσιογράφος τοῦ Ἄλφα Δημ. Βερούκιος ἀνέβασε στό λογαριασμό του στό Twitter μία ἀλλοιωμένη εἰκόνα τῆς Παναγίας μέ τό Χριστό. Θεωρήθηκε καί ἦταν φυσικά βλάσφημη εἰκόνα. Στή θέσι τοῦ προσώπου τοῦ Χριστοῦ καί τῆς Παναγίας ἦταν ζωγραφισμένος ἕνας ἀρουραῖος. Μάλιστα εἶχε τήν «ἔμπνευσι» ὁ ἀναρτήσας τήν εἰκόνα νά τήν ἐπονομάσῃ «Παναγία ἡ Ἀρουραία»!

• **Ἐσηκώθηκε θύελλα διαμαρτυριῶν γιά τήν πρωτοφανῆ βλασφημία τοῦ δημοσιογραφοῦ.** Κάτω ἀπό τήν γενική κατακραυγή ἀναγκάστηκε ὁ δημοσιογράφος στίς 20 Αὐγούστου νά κατεβάσῃ τήν βλάσφημη παράστασι, νά προβῆ σέ δημόσια συγγνώμη καί νά δηλώσῃ, ὅτι εἶναι πιστός ὀρθόδοξος χριστιανός!

• **Καρδιογνώστες δέν εἴμαστε γιά νά**

γνωρίζουμε τά ελατήρια για τή **δημόσια συγγνώμη** ή τις ειλικρινείς προθέσεις του δημοσιογράφου. Έκείνο που γνωρίζουμε είναι, ότι δύο απείρως φρικτότερες βλασφημίες κατά της Παναγίας και του Χριστού τελούνται επί καθημερινής βάσεως και κατά συρροήν και ή Όρθόδοξη Ελλάδα (στή μεγίστη πλειοψηφία της) παραμένει ασυγκίνητη.

• **Η μία:** Η βλασφημία **έν λόγους**. Δεκάδες χιλιάδες φορές στον τόπο μας ή Παρθένης Παναγία βλασφημείται χυδαία. Καμμία πόρνη και μοιχαλίδα, γυναίκα του υποκόσμου, δέν βρίζεται μέ τόσο **πρόστυχες λέξεις**, όσο ή Μαρία, ή παρθένης Κόρη, ή άειπαρθένης Θεοτόκος. Τό ίδιο και χειρότερο ύφίσταται ό Υιός της και Θεός της, ό Θεάνθρωπος Χριστός, ό Άναμάρτητος Κύριος.

Δημόσια τελείται τό έγκλημα της βλασφημίας και οι ποινούντες και διαμαρτυρόμενοι ελάχιστοι.

• **Η άλλη:** Η βλασφημία έν έργοις, έν **φόνους**. Από τούς πολλούς, που στό διαδικτυο διαμαρτυρήθηκαν για τή βλασφημία του δημοσιογράφου Δ. Βερύκιου, μόνο ένας τήν εικόνα μέ τούς άρουραίους τήν συνδύασε μέ τό **έγκλημα των έκτρώσεων**.

Μικροί Χριστοί, όχι ένας, αλλά χιλιάδες κάθε χρόνο ύφίστανται τή βάνουση και φονική βλασφημία. Χιλιάδες **μικροί Χριστοί** δέν ζωγραφίζονται ως... άρουραίοι, αλλά τούς σταυρώνουμε και τά μέλη τους τά πολτοποιούμε και τά ρίχνουμε στον ύπόνομο, για νά τά «φάνε» οι... άρουραίοι!!!

Είναι ή δέν είναι κάθε έκτρωσις **φόνος έν ψυχρά**; Είναι ή δέν είναι κάθε κυοφορούμενο βρέφος ένας **μικρός Χριστός**; Είπε ή δέν είπε ό Κύριος τό «Έφ' όσον έποιήσατε ένι τούτων των άδελφών μου των ελαχίστων, έμοί έποιήσατε»; (Ματθ. κέ' 40). Είναι ή δέν είναι κάθε άνθρωπος **είκόνα έμφυχη** του Χριστού και της Παναγίας; Είναι ή δέν είναι ένα άγέννητο παιδί είκόνα άξίας απείρως περισσότερης από μιά είκόνα της Παναγίας;

• **Μετά τις λίγες διαμαρτυρίες ό δη-**

μοσιογράφος κατέβασε τή βλάσφημο είκόνα της Παναγίας και του Χριστού. Πότε όμως οι διαμαρτυρίες των λεγομένων χριστιανών θά γίνουν **κραυγές ούρανομήκεις**, ώστε νά κατεβή ό εικονομαχικός νόμος υπέρ των έκτρώσεων και νά άνοιξη ό δρόμος για τή ζωή στις 200.000 παιδιά, που κάθε χρόνο τά σφάζουμε στό βωμό του Μολώχ, του θεού της άπιστίας και της καλοπεράσεως;

Κι άν υποθέσουμε, ότι ή Ελλάδα φτάση στό μηδέν της υπάρεξής της και παραμείνη **ένα βρέφος**, που θά γεννηθή και θά είναι τό κατάλοιπο της έλληνικής φυλής, κι αυτό τό βρέφος θά κηρυχθή **«ανεπιθύμητη κήσις»** και θά σφαγή σέ έκτρωσι!

• **Νά γιατί έπικροτούμε τήν άπόφασι της Γερουσίας της Άργεντινής**, που στις 9 Αύγ. άπέρριψε τή νομιμοποίησι των έκτρώσεων. Μέ ψήφους 38 κατά και 31 υπέρ, οι γερουσιαστές υπάκουσαν στή μεγάλη λαϊκή κινητοποίησι, αλλά και στις νουθεσίες του Άργεντινού Πάπα Φραγκίσκου.

Η πληθυσμιακή μας συρρίκνωσις

Από τήν έφημερίδα «Καθημερινή», 23 Αύγ. 2018, παραθέτουμε άπόσπασμα έπιστολής μέ τόν παραπάνω τίτλο:

«Μέ τά τελευταία έπίσημα στοιχεία της Έθνικής Στατιστικής Αρχής, ή Ελλάδα βαίνει συνεχώς σέ μείωση του πληθυσμού της. Μακροπρόθεσμα δέ, σέ πλήρη συρρίκνωσις. Η πτωτική πορεία του πληθυσμού της χώρας μας είναι έμφανής.

• **Αναλυτικά, ό μόνιμος πληθυσμός της χώρας μας τό 2017 ήταν 10.768.193 άτομα (5.221.277 άνδρες και 5.546.916 γυναίκες), μειωμένος κατά 0,14% σέ σχέση μέ τό 2016. Αυτή ή εξέλιξη είναι άποτελεσμα της μείωσης του πληθυσμού, που άνήλθε σέ 25.887 άτομα.**

• **Επίσης, βλέπουμε, ότι ή διαφορά μεταξύ θανάτων και γεννήσεων ή μεγα-**

λύτερη τό 2017 (123.079) ἦταν οἱ θάνατοι καί 88.132 οἱ γεννήσεις!).

Αὐτή ἡ διαφορά, ἀντί νά κλείνει χρόνο μέ τό χρόνο, θά μεγαλώνει “ὑπέρ” τῶν θανάτων.

• **Βλέπουμε λοιπόν, ὅτι ὁ πληθυσμός τῆς χώρας συνεχῶς φθίνει, ἀλλά καί γηρασκει. Εἴμαστε ἀπό τά πρῶτα κράτη μέ τόσο γερασμένο πληθυσμό.**

• **Ἐπί πλέον, οἱ ὑπάρχοντες νέοι, ἔχει παρατηρηθεῖ, ὅτι ὄχι μόνο δέν παντρεύονται, ἀλλά κι ἄν παντρευτοῦν, ἀποκτοῦν τό πολύ ἓνα παιδί. Οἱ δέ μορφωμένοι ὀδεύουν πρὸς ἄλλες πατρίδες γιά τόν ἄρτον τόν ἐπιούσιον. Πάνω ἀπό 620.000 ἔχουν μεταναστεύσει τά τελευταία χρόνια.**

• **Ἐπί πλέον, βλέπουμε μέ πόνο, ἡ ὑπαιθρος νά ἔχει ἀδειάσει ἀπό νέα παιδιά καί τά χωριά νά ἔχουν κυριολεκτικά ἐρημώσει. Ἀπειναντίας, οἱ γειτονικές μας χώρες ἔχουν ραγδαία αὔξηση τοῦ πληθυσμοῦ.**

Ἡ Τουρκία π.χ. ἔχει ἤδη 80.000.000 κατοίκους καί σέ τριάντα χρόνια θά ἔχει ξεπεράσει τά 100.000.000 μέ τούς ρυθμούς πού αὐξάνεται...».

Ἡ ἐπιστολή εἶναι γραμμένη ἀπό τόν οἰκονομολόγο **κ. Παντελή Μαυραγάνη**. Ὡς πρὸς τά μέτρα, πού ὁ ἐπιστολογράφος προτείνει (δεκτά καί αὐτά), θά σημειώναμε ἐδῶ καί τρία, πού κατὰ τή γνώμη μας εἶναι πιό ἀποτελεσματικά:

• **Πρῶτον:** Νά σταματήση ἄμεσα ἡ ἄγρια ἐθνοκτονία, πού συμβαίνει μέ τίς **ἐκτρώσεις**. Ὅχι μόνο δέν γεννοῦν οἱ Ἕλληνες παιδιά, ἀλλά καί στά παιδιά πού ἐμφανίζονται στόν ὀρίζοντα τῆς ζωῆς, σπεύδουμε καί τούς φωνάζουμε: «Ἄλτ! Ἀπαγορεύεται νά γεννηθῆτε! Εἶστε καταδικασμένα σέ φρικτό θάνατο!»

Πῶς νά ὑπερασπιστοῦν τά ἀθῶα παιδάκια τῆ ζωῆ τους; Συσπειρώθηκαν οἱ ἀποτελοῦντες τή σπεῖρα τῶν δολοφόνων: κράτος, γιατρός, πατέρας, μητέρα (καί γιαγιά!) καί καταβάλλουν στόν **ἐκτελεστή (τό γιατρό)** τά ἀργύρια καί τά κυφορούμενα βρέφη πολτοποιοῦνται!

Κανείς δέν μιλάει πιά γι' αὐτό τό γενοκτόνο ἔγκλημα; Ἀκόμα καί ὁ ἐπιστολογράφος οὔτε μνεῖα κάνει γι' αὐτό, κι ἄς ξέρουν ὅλοι, ὅτι μέ τίς ἐκτρώσεις χάνουμε τουλάχιστον 250.000 παιδιά κάθε χρόνο! Δηλαδή ὁ ἐχθρός τῆς ζωῆς (ἡ ἐκτρωσις) ἀφανίζει κάθε χρόνο μιά πόλιν σάν τήν Πάτρα, καί οἱ χριστιανοί Ἕλληνες μιά ἀντίστασι ἔχουν: **Βουβαμάρα**, σκεπασμένη μέ τό κερασάκι μιᾶς **μαγικῆς θρησκευτικότητας**.

• **Δεύτερον:** Νά ξαναοἰξουν οἱ στρόφιγγες τῆς ζωῆς. Ποιός τίς ἐκλείσει; **Ἡ ἀποφυγή τῆς τεκνογονίας**. Φτωχές οἰκογένειες ἄλλοτε ἦταν γεμάτες ἀπό παιδιά. Καλοστεκούμενες σήμερα οἰκογένειες ἐμποδίζουν τήν παιδοποιῖα. Περιορισμός τῶν γεννήσεων = θάνατος τῆς Ἑλλάδος! Ὅποιος τῆ ζωῆ δέν τή θέλει, αὐτός ὅπωςδήποτε στόν Θεό δέν πιστεύει. Κι ἄς τό καταλάβουμε καλά αὐτό καί οἱ πνευματικοί!

• **Τρίτον:** Νά στηρίξη τό κράτος ἠθικά, ἐπαγγελματικά καί οικονομικά τίς **πολύτεκνες οἰκογένειες**. Ἀρκεῖ νά ξαναφτιάξουμε κράτος μέ πίστι, ἰδανικά καί ἀξίες.

Ἐνότητα, ὄχι σχίσματα

Ἡ αλαιπωρία γιά τήν καθόλου Ἐκκλησία εἶναι τό σχίσμα. Ἡ **ἐνότητα** διασπᾶται. Ὁ ἄρραφος χιτώνας τοῦ Κυρίου σχίζεται. Ἔχουμε σχίσματα μεταξύ τῶν λεγομένων αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν καί ἄλλων μεγάλων μερίδων πιστῶν, πού ζητοῦν μέσα στή μία αὐτοκέφαλη Ἐκκλησία ἄλλο ἐπί μέρους **αὐτοκέφαλο**, πού ὅμως θά εἶναι ἰσότιμο μέ τά ἄλλα αὐτοκέφαλα!

Γιά λόγους ἱστορικούς ἀναφέρουμε, ὅτι ἀπό τούς ἱερούς κανόνες (ἰδίως τῆς Δ' Οἰκουμ. Συνόδου) αὐτοκέφαλο ἔχουν τά **τέσσερα Πατριαρχεῖα** (Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καί Ἱεροσολύμων) καί ἡ **Ἐκκλησία τῆς Κύπρου**. Οἱ ἄλλες Ἐκκλησίες, εἴτε Πατριαρχεῖα λέγονται εἴτε Ἀρχιεπισκοπές, ἔ-

χουν λάβει τό αυτοκέφαλο από τό **Πατριαρχείο Κων/λεως**. Καί σχεδόν καμμία δέν τό έλαβε ανωδύνως. Πολλές παρεμειναν επί δεκαετίες σέ σχισματική κατάστασι, έως ότου δοθῆ ό τόμος τῆς αυτοκεφαλίας.

- Τόν τελευταίο καιρό έχει μεγάλο πρόβλημα δημιουργηθῆ στήν **Οὐκρανία**. Υπάρχει σχίσμα στό λαό, σχίσμα στήν Ἱεραρχία τοῦ τόπου, σχίσμα μέ τό Πατριαρχείο Ρωσσίας, ὅπου υπάγονταν μέχρι πρό τινος ὅλοι οἱ ὀρθόδοξοι τῆς χώρας. Τώρα υπάρχουν δύο «ἐκκλησίες». Ἡ μία εἶναι ἡ λεγομένη **«Μητρόπολις Κιέβου καί πάσης Οὐκρανίας»** καί ἡ ἄλλη ἡ λεγόμενη **«Πατριαρχείο Κιέβου καί πάσης Οὐκρανίας»**. Ἡ πρώτη έχει ἐπί κεφαλῆς τόν Μητροπολίτη Ἰουούφριο, ἡ ἄλλη τόν «Πατριάρχη» Φιλάρετο.

- Ἡ πλειοψηφία τοῦ λαοῦ εἶναι μέ τό μέρος τοῦ **Φιλάρετου**, πού ἡ Σύνοδος του ζητεῖ ἐπιμόνως ἀπό τό Πατριαρχείο Κων/λεως τήν αυτοκεφαλία. Πρέπει νά ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ἡ φωνή τοῦ λαοῦ; Οἱ ποιμένες του, ἐπίσκοποι καί πρεσβύτεροι, μνημονεύουν τόν Φιλάρετο, πού τό Πατριαρχείο τῆς Ρωσσίας έχει κηρύξει «σχισματικό».

- Υπάρχει ἡ μειοψηφία τοῦ Ὀρθόδοξου λαοῦ, πού ἐπιμένουν νά ἀνήκουν στό Πατριαρχείο τῆς **Ρωσσίας** γιά λόγους ιστορικούς καί «κανονικούς». Κάποτε τό Κίεβο ἦταν ἡ ἔδρα τοῦ Πατριαρχείου τῆς Ρωσσίας.

- Τό Πατριαρχείο Κων/λεως προωθεῖ τήν αυτοκεφαλία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Οὐκρανίας. Ἦδη έχει στείλει **ἐξάρχους** στό Κίεβο, νά προετοιμάσουν τήν ὀλοκλήρωσι τῆς ὑποθέσεως.

- Τό τελευταίο έχει ἐξερεθίσει τό Πατριαρχείο τῆς Ρωσσίας, τό ὁποῖο προέβη σέ **διακοπή μνημονεύσεως** τοῦ ὀνόματος τοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου ἀπό τά λειτουργικά δίπτυχα.

Αὐτηρά τά ὅσα συμβαίνουν στήν Ἐκκλησία τῆς Οὐκρανίας, ἂν λάβουμε ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἀπό τά 42 ἑκατομμύρια κατοίκους τό 28% δηλώνουν ἄθεοι, ἕνα ἑκατομμύριο εἶναι «οὐνίτες» (ὄργανα τοῦ Πάπα),

500.000 εἶναι Χιλιαστές καί ἄλλοι τόσοι ἀνήκουν σέ προτεσταντικές ὀμάδες.

- Νομίζουμε, ὅτι τό θέμα χρήζει **προσοχής** καί **προσευχῆς**. Ἀξίζει γι' αὐτό νά συγκληθῆ **Σύνοδος** τῶν προέδρων τῶν Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, ὥστε ἡ εὐθύνη γιά ἕνα ἐπικείμενο σχίσμα νά μή βαρύνῃ μόνο τό Πατριαρχείο Κων/λεως.

- Θεολογικά καί κανονολογικά ἐπιχειρήματα μποροῦν νά ἀκουσθοῦν καί ἀπό τίς δύο πλευρές. Λησμονοῦμε ὅμως τήν ἰσχὺ καί τίς τάσεις πού έχει ὁ **Μόσχος**. Πάση θυσία πρέπει νά προληφθῆ τό σχίσμα, πού θά εἶναι καί τό μεγαλύτερο σέ Ὀρθόδοξο χώρα. Βίαιες ἐνέργειες δέν βοηθοῦν. Πολύ περισσότερο ἡ ἐπιρροή **πολιτικῶν παραγόντων**.

Πάνω ἀπό ὅλα ἡ ἐνότητα «*πασῶν τῶν ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν*».

Τά κηρύγματα του π. Δανιήλ Ἀεράκη

Τήν Κυριακή τοῦ Σπορέως, 14 Ὀκτωβρίου, ἀρχίζουν τά κηρύγματα τοῦ ἱεροκήρυκος ἀρχιμ. Δανιήλ Ἀεράκη:

- Χριστοκοπίδου 12 (Ψυρρῆ), Κυριακή 7.00 μ.μ.
- Στό Πνευματικό Κέντρο, Ἐθν. Ἀντιστάσεως 103-Ἀριστοτέλους 12, Μπραχάμι, Κυριακή 11,30 π.μ.

Ὅσοι μποροῦν, ἄς στείλουν τά 10 εὐρώ καί γιά τό 2018

Οἱ φίλοι ἀναγνώστες ἄς στείλουν τή συνδρομή (10 εὐρώ) καί γιά τό ἔτος **2018**.

- Στό λογαριασμό:
0026.0236.39.0100353548 EURO BANK.
IBAN: GR 7902602360000390100353548
- Στό λογαριασμό:
123002002008865 ALPHA BANK.
IBAN: GR 120140 1230 1230 0200 2008 865
- Ταχυδρομικά στή διεύθυνσι: «**Βαπτιστής**», **Χριστοκοπίδου 12, 10554, Ἀθήνα.**
- Τοῦ ἐξωτερικοῦ τό ἔμβασμα στό ὄνομα «**Βαπτιστής**» (χωρίς τή λέξι Περιοδικό).
Τηλ.: **2103212713 - 2103212107.**